

10. Артемчук А. К. Формирование стратегии управления организацией сферы туристических услуг в условиях агрессивной информационной среды : автореф. дисс. ... канд. техн. наук : спец. 08.00.05 «Экономика и управления народным хозяйством» / А. К. Артемчук. – Москва, 2013. – 24 с.

REFERENCES

Artemchuk, A. K. "Formirovanie strategii upravleniia organizatsiesy sfery turistscheskikh uslug v usloviakh agresivnoy informatsionnoy sfery" [Formation of strategy management organization sphere of tourist services in an aggressive information environment]. *Avtoref. dis. ... kand. tekhn. nauk: 08.00.05*, 2013.

Danylchuk, V. F. "Turystychnyi biznes u zbalansovanomu rozvytku ekonomiky rehioniv Ukrainy" [Tourist business in a balanced economic development of regions of Ukraine]. *Visnyk Donetskoho instytutu turystychno-ho biznesu. Seriya «Ekonomika, orhanizatsiia ta upravlinnia pidpriemstvamy turystychnoi industrii ta turystychnoi haluzi v tsilomu»* (2013): 46-51.

Kovyneva, L. V. *Regionalnyy turizm* [Regional tourism]. Khabarovsk: DVGUPS, 2005.

Khaustova, V. Ye., and Horbatova, Ye. F. "Problemy rozvytku turystychnoi haluzi v Ukraini" [Problems of development of tourism industry in Ukraine]. *Problemy ekonomiky*, no. 2 (2010): 28-33.

Ksyflinova, O. M. "Problemy zabezpechennia stiikoho rozvytku rehionalnogo turyzmu ta shliakhy ikhnyoho rishennia" [Problems of sustainable development of regional tourism and ways of their solution]. *Biznes Inform*, no. 9 (2011): 96-98.

Malska, M. P., and Khudo, V. V. *Turystychnyi biznes: teoriia i praktyka* [Travel industry: Theory and Practice]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2012.

"Merezha sub'ektiv turystychnoi diialnosti u 2012 rotsi" [The network of tourist activities in 2012]. *Derzhavna sluzhba statystyky (Ekspressvyпуск)*, no. 05.4-119/73 (2013).

Markhonos, S. M., and Turlo, N. P. "Diahnostyka zabezpechennia turystychnymy resursamy rehioniv Ukrainy" [Diagnostics provide travel resource regions of Ukraine]. *Naukovyi visnyk ChDIEU*, no. 3 (11) (2011): 86-90.

Statystychnyi shchorichnyk Ukrainy za 2011 r. [Statistical Yearbook of Ukraine for 2011]. K: Avhust Treid, 2012.

Tranchenko, L. V., and Lopatiuk, R. I. "Sotsialno-ekonomichna efektyvnist funktsionuvannia turystychnykh pidpriemstv" [Socio-economic efficiency of operation of tourism enterprises]. *Biznes Inform*, no. 4 (2014): 230-235.

УДК 338.4

РОЛЬ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗШИРЕНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ВІДТВОРЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

© 2014 СТОЙКА В. О.

УДК 338.4

Стойка В. О. Роль туристичної галузі в забезпеченні розширеного економічного відтворення економіки України

У статті увага приділяється основним аспектам функціонування туристичної галузі. Визначено частку сфери послуг у структурі валового внутрішнього продукту (ВВП) країн світу. Досліджено варіацію туристичних потоків на ринку туристичних послуг України та виявлено тенденцію до зміни структури туристичних потоків, що свідчить про відносну нестабільність на національному туристичному ринку. Встановлено фактори, що стримують темпи розвитку туристичної галузі України. Розглянуто сучасний стан національного готельного господарства та перспективи його розвитку з урахуванням зарубіжного досвіду. Виокремлено базові чинники стимулювання розвитку туристичної галузі в Україні та перспективні напрямки функціонування туристичного ринку. Для забезпечення ефективного виробництва та реалізації туристичних послуг запропоновано залучити до розробки Стратегії розвитку туристичної індустрії України спеціалізовані кафедри провідних навчальних і наукових закладів України, спілки сприяння розвитку туризму в Україні та регіональні органи влади.

Ключові слова: туризм, сектор послуг, туристична послуга, туристичний потік, інвестиційне середовище.

Табл.: 2. **Бібл.:** 15.

Стойка Віталій Олександрович – кандидат економічних наук, доцент, кафедра економічної теорії та права, Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини (вул. Садова, 2, Умань, Черкаська обл., 20300, Україна)

E-mail: vet_ua2@mail.ru

УДК 338.4

UDC 338.4

Стойка В. А. Роль туристической отрасли в обеспечении расширенного экономического воспроизводства экономики Украины

В статье внимание уделяется основным аспектам функционирования туристической отрасли. Определена доля сферы услуг в структуре валового внутреннего продукта (ВВП) стран мира. Исследована вариация туристических потоков на рынке туристических услуг Украины и выявлена тенденция к изменению структуры туристических потоков, которая свидетельствует об относительной нестабильности на национальном туристическом рынке. Установлены факторы, сдерживающие темпы развития туристической отрасли Украины. Рассмотрено современное состояние национального гостиничного хозяйства и перспективы его развития с учетом зарубежного опыта. Выделены базовые факторы стимулирования развития туристической отрасли в Украине и перспективные направления функционирования туристического рынка. Для обеспечения эффективного производства и реализации туристических услуг предложено привлечь к разработке Стратегии развития туристической индустрии Украины специализированные кафедры ведущих учебных и научных учреждений Украины, союза содействия развитию туризма в Украине и региональные органы власти.

Ключевые слова: туризм, сектор услуг, туристическая услуга, туристический поток, инвестиционная среда.

Табл.: 2. **Библ.:** 15.

Стойка Виталий Александрович – кандидат экономических наук, доцент, кафедра экономической теории и права, Уманский государственный педагогический университет им. П. Тичины (ул. Садовая, 2, Умань, Черкасская обл, 20300, Украина)

E-mail: vet_ua2@mail.ru

Stoika V. O. The Role of the Tourism Industry in Providing Expanded Economic Reproduction of Economy of Ukraine

The article focuses on the main aspects of the functioning of the tourism industry. The share of services in the gross domestic product (GDP) of the world was determined. The variation of tourist flows in the tourist market of Ukraine and a tendency to change the structure of tourist flows were examined, which indicates the relative instability of the national tourism market. The factors that constrain the pace of development of the tourism industry in Ukraine were defined. The current state of the national hotel industry and the prospects of its development were considered, taking into account international experience. The basic factors to stimulate the development of tourism industry in Ukraine and promising areas of functioning of the tourism market were highlighted. To ensure the efficient production and sale of tourist services it was proposed to involve the Strategy of tourism industry development in Ukraine specialized departments of leading academic and scientific institutions of Ukraine, Union of promoting tourism in Ukraine and regional authorities.

Key words: tourism, services, travel services, tourist flow, investment environment.

Tabl.: 2. **Bibl.:** 15.

Stoika Vitalii O. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Economic Theory and Law, Uman State Pedagogical University named after P. Tychnyna (vul. Sadova, 2, Uman, Cherkaska obl., 20300, Ukraine)

E-mail: vet_ua2@mail.ru

Максимальне задоволення соціальних потреб населення є одним з основних завдань будь-якого цивілізованого суспільства. Туристична галузь націлена на задоволення потреб суспільства, зростання доходів і підвищення рівня життя населення.

Частина туристично-рекреаційних ресурсів України не використовується ефективно. До основних причин, що зумовлюють дану ситуацію, можна віднести: відсутність твердих гарантій приватної власності, економічну нестабільність у країні, недостатнє бюджетне фінансування, низький рівень інвестиційної діяльності, сервісу та ділової культури, відсутність розвинутих телекомунікаційних засобів, певні екологічні проблеми.

Зазначена проблематика висвітлюється в наукових працях таких учених, як В. Азар, К. Борисов, Дж. Боузн, В. Главацький, Б. Данилишин, М. Долішній, В. Євдокименко, В. Квартальнов, В. Кифяк, Ф. Котлер, О. Любіцеваї, Дж. Майкенз, В. Мацола, А. Мельник, В. Мікловда, Н. Недашківська, О. Шаблії та інші.

Враховуючи особливості та темпи розвитку туристичної галузі в сучасних умовах, на нашу думку, доцільно більше уваги приділяти дослідженню практичних аспектів функціонування туристичної галузі та її впливу на обсяги виробництва продукції суміжними галузями економіки.

Туризм у сучасних умовах господарювання служить суттєвим джерелом надходжень до бюджету будь-якої держави. У окремих країнах світу туристична галузь формує близько половини валового продукту, забезпечує більше 60% зайнятості на світовому ринку праці. Туристична діяльність позитивно впливає на платіжний баланс країни, стимулює сфери світового господарства, суміжні з туристичною галузю. Туристична галузь створює мультиплікативний ефект, який відображається у розширеному відтворенні більшості галузей національних господарств країн світу та суттєво впливає на виробництво валового національного продукту.

Особливістю розвитку суспільного виробництва у ХХ ст. стала трансформація індустріальної економіки у постіндустріальну – відбувся процес «сервісизації економіки». У другій половині ХХ ст. частка послуг у світовому ВВП сягнула позначки 68%, причому кардинальних змін зазнала і сама структура сфери послуг [1, с. 155 – 156]. Важливою складовою сфери послуг у сучасних умовах господарювання виступає туристична галузь.

Сьогодні функціонування національні господарства країн світу великою мірою залежать від галузей сфери послуг. Так, за результатами роботи експертів, більше 30% валової доданої вартості, яка створюється суб'єктами виробничої сфери, формується за допомогою сфери послуг [9, с. 26].

Україна останні п'ять років також поступово наближається до постіндустріальної моделі, про що свідчить внесок сфери послуг у ВВП. У 2009 р. сфера послуг у ВВП України становила 55%, а у 2013 р. – 60% (табл. 1).

У частині країн світу внесок сфери послуг у ВВП становить більше 70%. Такі пропорції склалися в результаті переходу цих країн до постіндустріальної системи організації суспільного виробництва, в якій переважає сектор послуг.

Експорт послуг в Україні складає відносно незначну частку від торговельного обороту і тримається на рівні близько 20% [13, с. 70].

Розвиток туристичної галузі позитивно впливає на функціонування сфери послуг. Це можна підтвердити зростанням рівня зайнятості, доходів та життя населення у країнах світу, де активно розвивається туризм. Туристична галузь виступає лідером серед галузей економіки за ступенем мультиплікативного впливу. Основні надходження від здійснення туристичної діяльності формуються завдяки міжнародному туризму.

Міжнародні туристських прибутків зросли на 5% у 2013 р., досягнувши рекордної позначки в 1 млрд 087 млн осіб згідно з даними ЮНВТО. Незважаючи на глобальні економічні виклики, результати міжнародного туризму перевершили очікування, враховуючи, що в 2013 р. додатково 52 млн міжнародних туристів здійснили подорожі у світі. ЮНВТО прогнозує, що в 2014 р. темпи зростання становитимуть 4 – 4,5% і знову будуть перевищувати темпи зростання, передбачені в довгостроковому прогнозі [3].

Вважається, що ХХІ століття стане століттям туризму. Кількість подорожуючих до 2020 р. становитиме близько 1,6 млрд осіб на рік, що знайде своє відображення у зростанні прибутків суб'єктів туристичної діяльності у 2-3 рази порівняно з 2000 р. [2].

За даними Барометра міжнародного туризму ЮНВТО, доходи турцентрів усього світу від здійснених відвідувачами витрат на розміщення і харчування, розваги та інші послуги і товари досягли в 2013 р. приблизно 1159 млрд дол.

Таблиця 1

Внесок секторів економіки у ВВП у 2013 році, %*

Країна	Сільське господарство	Добувна промисловість	Обробна промисловість	Сфера послуг
Італія	2	9	16	73
Латвія	4	10	12	74
Німеччина	1	7	19	73
Росія	5	18	15	62
США	1	8	13	77
Україна	8	14	18	60
Фінляндія	3	10	18	79
Франція	2	8	11	76,9
Швейцарія	1	8	19	72
Швеція	2	9	16	73
Японія	1	8	20	71

*Джерело : складено автором на основі [15].

США (873 млрд євро). Зростання досягнуло позначки 5% у реальному обчисленні (з урахуванням коливань валютного курсу та інфляції). Темпи зростання доходів збігаються зі зростанням числа міжнародних туристських прибуттів, також збільшених на 5% проти 2012 р. [4].

За кількістю працівників туристична індустрія також стала однією з найбільших на світовому ринку праці – у ній зайнято близько 270 млн осіб, тобто кожен 11-й працюючий. У туристичній індустрії залучення нових технологій майже не впливає на органічну будову капіталу. Саме ця особливість дозволяє зменшити рівень безробіття та соціальну напругу в суспільстві. Досвід показує, що туристична галузь значно легше переживає кризові явища в економіці. Вартість одного робочого місця для власника туристичного підприємства у десятки разів менша, ніж у інших галузях, а оборотність інвестицій в рази вища [2].

Туризм позитивно впливає і на соціально-економічну інфраструктуру регіонів країни. Туристична індустрія відіграє важливу роль у функціонуванні ринку праці, стимулює розвиток малого та середнього підприємництва, удосконалюються телекомунікаційні системи, якісно змінюється культура населення тощо. Туристична діяльність стимулює розвиток депресивних регіонів країн світу.

Важливу роль у розвитку туризму відіграють засоби розміщення. За даними державної служби статистики України, станом на кінець 2012 р. в Україні кількість колективних засобів розміщення зросло до 6041 (3144 – готелі та аналогічні засоби розміщення, 2897 – спеціалізовані засоби розміщення) місткістю 162 831 місць. Особливу роль в даному сегменті відіграють садиби, як засоби розміщення для туристів, котрі обирають сільський (зелений туризм). Таких нараховується 230 одиниць [12]. Протягом 2013 р. в Україні функціонувало 6412 колективних засобів розміщення (юридичні особи та фізичні особи-підприємці), що на 370 закладів (6,2%) більше в порівнянні з попереднім роком. Кількість місць збільшилась на 3037 (0,5%) і складала 587 тис одиниць [5].

Проте у сучасних умовах функціонування економіки України, на шляху до успішного розвитку туристичної індустрії існують певні перешкоди. Основною перешкодою є цінова політика номерного фонду готельної сфери України. В Україні вартість номерів коливається у межах від 30 дол. – у готелях без зіркової категорії до 100 – 800 дол. і вище, залежно від класу готелю та умов проживання (тобто ціни близькі до країн з високим рівнем життя населення).

Враховуючи кількість готелів, яка значно збільшилась перед проведенням Чемпіонату Європи з футболу Євро-2012 (згідно з Реєстром свідоцтв про встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), виданих Держтуризмкурортом станом на 10.03.2014 р. нараховується 189 готелів [10], у тому числі: 5-зіркових – 22, 4-зіркових – 54, 3-зіркових – 90, 2-зіркових – 15 та 1-зіркових – 8 готелів), з метою оптимального заповнення номерного фонду готелів доцільно переглянути цінову політику даних закладів.

Є певні питання, що стосуються громадян країн світу, які мають обмежені можливості. В Україні лише окремі готелі надають достатні умови для проживання громадян такої категорії (мається на увазі проходи для інвалідного візка, спеціально обладнані номери тощо).

За даними Державної служби статистики України, суб'єктів туристичної діяльності юридичних і фізичних

осіб – підприємців у 2013 р. нараховувалося 5692 одиниці, що на 6,5% більше, ніж у 2012 р.

Структура мережі за видами туристичної діяльності представлена найбільш численною категорією – турагентами – 75% від загальної кількості суб'єктів, найменша категорія – суб'єкти, що здійснюють екскурсійну діяльність – 8,4%. Суб'єкти, що здійснювали туристичну діяльність як туроператори, склали 33,1% від загальної кількості юридичних осіб, які надають туристичні послуги. Дохід від надання туристичних послуг зменшився порівняно з попереднім роком на 2,4% і становив 6496,7 млн грн [6]. Ми вважаємо, що такий стан на ринку туристичних послуг можна пояснити зростанням курсу долара, що відображається на можливості частини населення з невисоким рівнем доходів споживати туристичний продукт.

Як видно з *табл. 2*, кількість туристів, обслуговуваних суб'єктами туристичної діяльності України, починаючи з 2006 р., зростає. Причому кількість туристів, що виїжджають за кордон, стрімко зростає (на 125% більше у порівнянні з 2006 р.), на відміну від динаміки іноземних (на 10% нижче у порівнянні з 2006 р.) і внутрішніх (на 22% нижче порівняно з 2006 р.) туристів.

Всесвітня туристична організація оптимальною вважає таку пропорцію, при якій на одного туриста, що виїжджає за кордон, припадає один іноземний турист, який приїжджає з-за кордону, і чотири співвітчизники, що подорожують територією своєї країни (внутрішній туризм).

В Україні у 2006 р. спостерігалася пропорція 3 : 1 : 3, у 2007 р. – 1 : 1 : 6, а у 2008 – 2009 рр. – 3 : 1 : 4, на що певною мірою вплинула світова фінансова криза; у 2010 р. – 3 : 1 : 2; у 2011 р. – 5 : 1 : 3; у 2012 р. – 7 : 1 : 3. Таким чином, бачимо, що в Україні останніми роками чисельність туристів, які виїжджають за кордон, зростає швидше, ніж чисельність іноземних і внутрішніх туристів, що говорить про відносну нестабільність на національному туристичному ринку.

З метою стабілізації розвитку туристичної галузі в Україні, на нашу думку, органам влади різних рівнів і суб'єктам туристичної діяльності доцільно більше уваги приділяти інноваційному вектору розвитку.

Професор Міжнародної академії туризму В. С. Новіков вважає, що на розвиток інноваційних процесів впливають певні фактори, до яких він відносить такі:

- ✦ виникнення нових напрямків розвитку науки, техніки та технологій;
- ✦ нововведення, що здійснюються міжнародними організаціями;
- ✦ нормативно-правова база, концепції, стратегії, програми розвитку туризму, що визначають принципи туристичної діяльності;
- ✦ кон'юнктура на туристичних ринках: виникнення нових видів туризму, дестинацій, відкриття нових туристичних ресурсів тощо;
- ✦ непередбачувані події, що трапляються внаслідок природних, техногенних катастроф, терористичні акти тощо [8, с. 73].

Професор Курмаєв П. Ю. у своїй праці обґрунтовує доцільність створення та функціонування регіональних інноваційних комплексів, які стимулюватимуть розвиток інноваційної активності на регіональному рівні [14, с. 29].

Міхно М. А. розглядає два види інновацій: кризову інновацію та інновацію розвитку. Кризову інновацію він визначає як швидке рішення про впровадження інновації з ме-

Динаміка туристичних потоків України, тис. осіб

Показник	Рік							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Кількість громадян, які виїжджали за кордон	16875	17335	15499	15334	17180	19773	21433	
Кількість іноземних громадян, які відвідали Україну	18936	23122	25449	20798	21203	21415	23013	
Кількість туристів, обслуговуваних суб'єктами туристичної діяльності	2206	2863	3042	2290	2281	2200	3034	
у тому числі:								
іноземні туристи	299	373	373	282	336	234	270	
туристи – громадяни України, які виїжджали за кордон	868	336	1282	914	1296	1250	1956	
внутрішні туристи	1039	2155	1387	1094	649	716	807	

Джерело: складено автором на основі даних Державної служби статистики України.

тою збереження товару на ринку в період кризи. Інновація розвитку впроваджується поступово та помірковано, виступає інновацією підтримки товару з метою попередження його старіння [7].

На думку Стойки С. О., головними завданнями туроператорів і турагентів виступають: запровадження нових форм інтеграції та розвитку туристичних підприємств; залучення спеціалістів високого рівня, які зможуть впроваджувати на практиці ноу-хау [11, с. 200].

Ми погоджуємось з твердженнями вчених стосовно інноваційного вектора розвитку туристичної галузі. Отже, на державному та місцевому рівнях необхідно здійснювати заходи, котрі будуть стимулювати впровадження ноу-хау суб'єктами туристичної діяльності. Це можуть бути системи субсидювання чи пільгового оподаткування суб'єктів, котрі впроваджують інновації на практиці, розвиток венчурного підприємництва, інноваційних фондів, паралельно така політика позитивно вплине і на обсяги інвестиційних ресурсів. Необхідно більше уваги приділяти формуванню кластерних утворень, створенню регіональних туристичних комплексів, де державні та місцеві органи влади уповноважені виконувати функції управління, регулювання та контролю на початковому етапі розвитку такого роду утворень.

Звісно, становлення на інноваційний шлях розвитку пов'язано зі зміною усталених стереотипів, способів сприйняття, поведінки та установок до яких ми звикали десятиліттями. Проте, змінивши погляди на сучасну економіку сьогодні, можна досягти суттєвих позитивних результатів у майбутньому та сформуванню в країні високоприбуткової туристичної галузі з якісним сервісом та доступними для споживачів цінами.

ВИСНОВКИ

Враховуючи вищевикладене, доцільно відмітити, що у структурі суспільного виробництва України сектор послуг займає важливе місце, і його частка у ВВП зростає. Туристична галузь, яку можна віднести до даного сектора, розвивається в нашій країні навіть у кризовий період, швидко пристосовуючись до внутрішніх і зовнішніх умов.

Темпи розвитку туристичної галузі у довгостроковому періоді безпосередньо залежатимуть від того, як на державному та регіональному рівнях сприймається ця галузь, наскільки вона користується державною підтримкою. При-

ватний сектор ніколи не зможе повноцінно інвестувати розвиток туристичних підприємств, суб'єктів готельного бізнесу, рекреаційних територій тощо.

Одна з основних проблем індустрії туризму в Україні – вартість послуг. Це стосується як високих цін на проживання в готелях і пансіонатах, так і на транспортні послуги. І цими проблемами вміло користуються зарубіжні туроператори, випускаючи на національний ринок величезну кількість пропозицій відносно недорогого відпочинку в країнах Греції, Туреччини, Італії, Болгарії, де рівень сервісу, як правило, перевершує той, що можуть запропонувати курорти нашої країни, причому якість надання послуг зазвичай вища. Для забезпечення ефективного виробництва, на нашу думку, необхідно розробити чітку Стратегію розвитку туристичної індустрії України, враховуючи пропозиції та рекомендації профільних навчальних і наукових закладів, спілок сприяння розвитку туризму в Україні та державних і регіональних органів влади, в основі якої мають лежати цілі, спрямовані на забезпечення розширеного економічного відтворення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Королев И. С. Мировая экономика : глобальные тенденции за 100 лет / И. С. Королева. – М. : Юристъ, 2003. – 604 с.
2. Коцан Н. Н. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму / Н. Н. Коцан, Р. Р. Мазурець [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tourlib.net/statti_ukr/kocan2.htm
3. Международный туризм превышает ожидания – число прибытий в 2013 году возросло на 52 млн // Веб-сайт Всемирной туристической организации [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://media.unwto.org/ru/press-release/2014-01-20/mezhdunarodnyi-turizm-prevyshaet-ozhidaniya-chislo-pribytii-v-2013-godu-voz>
4. Международный туризм принес US\$1.4 триллиона в экспортных поступлениях // Веб-сайт Всемирной туристической организации [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://media.unwto.org/ru/press-release/2014-05-14/mezhdunarodnyi-turizm-prines-us14-trilliona-v-eksportnykh-postupleniyakh>
5. Мережа колективних засобів розміщування у 2013 році // Експрес-випуск Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2014/04_14/111.zip
6. Мережа суб'єктів туристичної діяльності у 2013 році // Експрес-випуск Державної служби статистики України [Елек-

тронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2014/04_14/110.zip

7. Михно М. А. Роль інновацій в туризмі / М. А. Михно [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tour.mesi-yar.ru/DocLib5/%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%BD%D0%BE%20%D0%9C.%D0%90.%20%D0%A0%D0%BE%D0%BB%D1%8C%20%D0%B8%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B9%20%D0%B2%20%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D0%B5.pdf>

8. Новиков В. С. Інновації та еволюція туристської діяльності / В. С. Новиков [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://idnayka.ru/MIR/st9-12.pdf>

9. Польова І. Тенденції розвитку інвестиційного процесу в сфері міжнародних послуг: уроки для України / І. Польова // Наше кредо. – 2006. – № 3. – С. 26 – 28.

10. Реєстр свідоцтв про встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), виданих Держтуризмкурортом станом на 10.03.2014 р // Веб-сайт Державного агентства України з туризму та курортів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tourism.gov.ua/files/reestr_categor/Zhurna_reestrats_svid.pdf

11. Стойка С. О. Інновації в туризмі як чинник стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу / С. О. Стойка // Бізнес Інформ. – 2013. – № 12. – С. 197 – 201.

12. Туристична діяльність в Україні у 2012 році // Статистичний бюлетень Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2013/bl/07/bl_td__12.zip

13. Ходжаян А. О. Позиціонування України в глобальній економіці / А. О. Ходжаян // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2009. – № 2. – С. 66 – 72.

14. Kurmaev P. Y. Innovative and Replenishment Approach to Regional Economy Management / P. Y. Kurmaev // European Researcher. – 2013. – Vol. (38). – № 1-1. – P. 28 – 31.

15. The Global Competitiveness Report 2013 // Веб-сайт Всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf

REFERENCES

Korolev, I. S. *Mirovaia ekonomika : globalnye tendentsii za 100 let* [World Economy: Global trends over 100 years]. Moscow: Yurist, 2003.

Kotsan, N. N., and Mazurets, R. R. "Suchasni tendentsii rozvytku mizhnarodnoho turizmu" [Modern trends in international tourism]. http://tourlib.net/statti_ukr/kocan2.htm

Khodzhaian, A. O. "Pozytsionuvannia Ukrainy v hlobalnii ekonomitsi" [Positioning of Ukraine in the global economy]. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho hirnychoho universytetu*, no. 2 (2009): 66-72.

Kurmaev, P. Y. "Innovative and Replenishment Approach to Regional Economy Management". *European Researcher*, vol. 38, no. 1 (2013): 28-31.

"Merezha kolektyvnykh zasobiv rozmishchuvannia u 2013 rotsi" [The network arrangement of collective funds in 2013]. http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2014/04_14/111.zip

"Merezha sub'iektiv turystychnoi diialnosti u 2013 rotsi" [The network of tourist activities in 2013]. http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2014/04_14/110.zip

Mikhno, M. A. "Rol innovatsiy v turizme" [The role of innovation in tourism]. <http://tour.mesi-yar.ru/DocLib5/%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%BD%D0%BE%20%D0%9C.%D0%90.%20%D0%A0%D0%BE%D0%BB%D1%8C%20%D0%B8%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%B9%20%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D0%B5.pdf>

http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2014/04_14/110.zip

"Mezhdunarodnyy turizm prevyshaet ozhidaniia – chislo pribytiy v 2013 godu vozroslo na 52 mln" [International tourism exceeds expectations - the number of arrivals in 2013 increased by 52 million]. *Web-sayt Vsemirnoy turisticheskoy organizatsii*. <http://media.unwto.org/ru/press-release/2014-01-20/mezhdunarodnyi-turizm-prevyshaet-ozhidaniya-chislo-pribytii-v-2013-godu-voz>

"Mezhdunarodnyy turizm prines US\$1.4trilliona veksportnykh postupleniiah" [International tourism has brought US \$ 1. 4 trillion in export earnings]. *Web-sayt Vsemirnoy turisticheskoy organizatsii*. <http://media.unwto.org/ru/press-release/2014-05-14/mezhdunarodnyi-turizm-prines-us14-trilliona-v-eksportnykh-postupleniyakh>

Novikov, V. S. "Innovatsii i evoliutsiia turistiskoy deiatelnosti" [Innovation and evolution of the tourist activity]. <http://idnayka.ru/MIR/st9-12.pdf>

Polyova, I. "Tendentsii rozvytku investytsiinoho protsesu v sferi mizhnarodnykh posluh: uroky dlia Ukrainy" [Trends in the investment process in the field of international services: lessons for Ukraine]. *Nashe kreda*, no. 3 (2006): 26-28.

"Reiestr svidotstv pro vstanovlennia katehorii hoteliam ta inshym ob'iektam, shcho pryznachaiutsia dlia nadannia posluh z tymchasovoho rozmishchennia (prozhyvannia), vydanykh Derzhurzmkurortom stanom na 10. 03. 2014 r." [Register of certificates to establish categories of hotels and other facilities that are designated for the provision of temporary accommodation (accommodation) issued Derzhurzmkurortom of 03/10/2014]. *Web-sait Derzhavnoho ahentstva Ukrainy z turizmu ta kurortiv*. http://tourism.gov.ua/files/reestr_categor/Zhurna_reestrats_svid.pdf

Stoika, S. O. "Innovatsii v turizmi iak chynnyk stymuliuвання rozvytku maloho ta serednyoho biznesu" [Innovation in tourism as a factor stimulating the development of small and medium sized businesses]. *Biznes Inform*, no. 12 (2013): 197-201.

"Turystychna diialnist v Ukraini u 2012 rotsi" [Tourist activity in Ukraine in 2012]. http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2013/bl/07/bl_td__12.zip

"The Global Competitiveness Report 2013". *Web-sait Vsesvitnyoho ekonomichnoho forumu*. www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.pdf